

BANDLADESZ

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza Bangladeszu

Powierzchnia:	148,460 km ²	
Ludność:	165 mln	
Stolica:	Dhaka	
Ustrój polityczny:	republika	
Waluta:	taka (BDT)	
Głowa państwa (prezydent):	Abdul Hamid	od 24.03.2013
Premier	Sheikh Hasina	od 06.01.2009
Skład etniczny:	Bengalczyki (ok. 98%)	
Język urzędowy:	bengalski	
Ambasador Bangladeszu w Polsce	Muhammad M. Rahman	od 22.06.2015
Ambasador RP w Indiach akredytowany w Bangladeszu	Adam Burakowski	od 25.11.2017

2. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB nominalny (w mld USD)	184,0	208,3	235,6	262,1	288,4	317,5
PKB na mieszkańca (PPP, w tys. USD)	3,2	3,4	3,6	3,9	4,1	3,9
Wzrost PKB (w %)	6,3	6,8	7,2	7,6	7,9	8,2
Inflacja (w %)	7,0	6,2	5,7	5,6	5,6	5,7
Bezrobocie (w %)	4,4	4,4	4,3	4,4	4,3	4,2
Eksport towarów i usług (w mld USD)	33,1	35,0	37,7	39,2	40,5	46,4
Import towarów i usług (w mld USD)	45,2	45,6	48,2	56,8	64,2	64,9

Źródło: IMF - World Economic Outlook, ILO, World Bank

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Głową państwa jest prezydent, pełniący funkcje głównie reprezentacyjne. Władza polityczna należy do premiera, który najczęściej przewodniczy partii mającej najwięcej głosów w parlamencie. Władzę ustawodawczą sprawuje 350-osobowy parlament - Zgromadzenie Narodowe, z 5-letnią kadencją. Zgodnie z konstytucją 300 posłów wybieranych jest w sposób bezpośredni, a 50 miejsc zarezerwowanych jest dla kobiet, wybieranych w sposób pośredni. 98% ludności stanowią Bengalczycy. Najliczniej reprezentowaną religią jest islam (86% populacji).

Gospodarka Bangladeszu systematycznie, od ponad 20 lat, rośnie o ponad 6% rocznie. Przeszło połowa PKB jest generowana przez sektor usług, ale prawie połowa ludności Bangladeszu jest zatrudniona w sektorze rolnym, głównie przy uprawach ryżu, który jest podstawowym produktem spożywczym.

Za granicę Bangladesz sprzedaje się głównie odzież, dzianiny, a w mniejszym zakresie – produkty rolnicze, wyroby z juty i jutę oraz skóry. Eksport z Bangladeszu trafia głównie do Niemiec, USA, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Francji i Włoch. Z kolei import do Bangladeszu wyniósł w 2017 r. 47,6 mld USD i obejmował przede wszystkim bawełnę, maszyny i sprzęt, wyroby chemiczne, żelazo i stal. Import produktów pochodzi głównie z Chin, Indii i Singapuru.

Wpływ pandemii Covid-19 na gospodarkę

Bangladesz jako jeden z krajów o najwyższej gęstości zaludnienia stoi przed poważnymi wyzwaniami w walce z COVID-19. Problemem jest brak wystarczającej infrastruktury szpitalnej, mała liczba dostępnych testów i nierówny dostęp obywateli do opieki zdrowotnej. W Bangladeszu znajdują się bardzo duże obozy uchodźców z Mjanmy – muzułmańskiej mniejszości Rohingja. Obóz w Kutupalong jest uznawany za jeden z największych na świecie. Mieszka w nim ponad 650 tys. uchodźców.

Po ogłoszeniu ogólnokrajowego lockdown'u tysiące pracowników fabryk, opuściło stolicę kraju Dhakę i wyruszyło do rodzinnych wiosek, co dodatkowo wpłynęło negatywnie na rozprzestrzenianie się pandemii. Szacuje się, że jedna czwarta siły roboczej została zwolniona z powodu malejących zamówień eksportowych na odzież oraz tekstylia.

Na początku marca 2020 r. Azjatycki Bank Rozwoju (ADB) oszacował, że w najgorszym scenariuszu PKB Bangladeszu może spaść o 1,1%, umniejszając tym samym 3,02 mld USD z bangladeskiej gospodarki (PKB kraju w 2019 r. wyniosło 347 mld USD). Bangladesz jest uzależniony od dostaw z Chin. Chiny są największym źródłem importu, w tym surowców takich jak metale, paliwa, guma, plastik, chemikalia, a także bawełna do produkcji przędzy.

Podobnie jak w innych krajach, ze względu na lockdown pojawiają się problemy z transportem i dostawą towarów wewnątrz kraju.

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Bangladesz

- Umowa o współpracy pomiędzy UE a Bangladeszem w sprawie partnerstwa i rozwoju z 2001 r.

Polska – Bangladesz

- Umowa o współpracy technicznej i naukowej z 1974 r.
- Konwencja w sprawie unikania podwójnego opodatkowania oraz zapobiegania uchylaniu się od podatków od dochodu z 1997 r.
- Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji z 1997 r.

5. Wymiana handlowa Polski z Bangladeszem

Obroty towarowe Polski z Bangladeszem w latach 2014-2019 (w mln USD)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2018
OBROTY	868,0	872,3	1 080,8	1 397,5	1 914,5	2 047,3	+7,0%
EKSPORT	28,3	23,2	31,2	46,7	73,2	67,0	-8,5%
IMPORT	839,6	849,1	1 049,6	1 350,8	1 841,2	1 980,3	+7,5%
SALDO	-811,3	-825,8	-1 018,3	-1 304,1	-1 768,0	-1 913,2	X

Źródło: System INSIGOS – MR.

Według wstępnych danych obroty handlowe Polski z Bangladeszem w 2019 r. wyniosły ponad **2 mld USD** wykazując **wzrost o 7%** w stosunku do 2018 r. **Eksport** z Polski wyniósł **67 mln USD**, co stanowiło spadek **o 8,5%** w stosunku do 2018 r., **import** zaś **osiągnął wartość ponad 1,9 mld USD** (wzrost **o 7,5%** w stosunku do 2018 r.). **Ujemne saldo** obrotów handlowych, będące standardem w relacjach Bangladeszu z Unią Europejską, osiągnęło wartość ponad **1,9 mld USD**.

Najistotniejszą pozycję w polskim eksporcie do Bangladeszu w 2019 r. zajmowały **wyroby metalurgiczne**, których **udział w eksporcie wyniósł 22%** (26,1 mln USD). Polski **import** z Bangladeszu jest od lat całkowicie zdominowany przez **wyroby przemysłu lekkiego**, których wartość wyniosła w 2019 r. 1,94 mld USD, stanowiąc **98%** łącznej wartości importu z tego rynku. W imporcie tej grupy przeważa **odzież i dodatki odzieżowe z dzianin oraz odzież i dodatki odzieżowe, inne niż z dzianin**.

Top-5 polskiego eksportu do Bangladeszu (2019 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w eksporcie (%)
Odpady i złom żeliwa i stali	15,8	23,6%
Bramownice drogowe i wozy	4,6	6,9%
Mąki i mączki	4,0	6,0%
Odpady i złom ze stali stopowej	3,3	4,9%
Części elektrycznej aparatury do sygnalizacji	2,5	3,8%

W pierwszym półroczu 2020 r. obroty handlowe między Polską a Bangladeszem wzrosły w porównaniu z pierwszym półroczem 2019 r. o 9,1% z 1 mld USD do 1,1 mld USD. Import z Bangladeszu wzrósł o 11,1% z 985 mln USD w 1H'19 do 1,1 mld USD w 1H'20. Przyczyniła się do tego zwiększona sprzedaż wyrobów przemysłu lekkiego o 111 mln USD. Eksport z Polski do Bangladeszu spadł z 32,3 mln USD w 1H'19 do 15,5 mln USD w 1H'20.

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polskie inwestycje bezpośrednie w Bangladeszu wyniosły według danych Narodowego Banku Polskiego (NBP) **100 tys. USD** na koniec 2018 r. Z kolei dane NBP nie odnotowały na koniec 2018 r. bezpośrednich inwestycji w Polsce dokonanych przez firmy zarejestrowane w **Bangladeszu**.

7. Warunki prowadzenia biznesu

W przygotowanym przez Bank Światowy rankingu „Doing Business 2019” szeregującym gospodarki pod względem przyjazności dla prowadzenia biznesu na 190 sklasyfikowane kraje Bangladesz zajął 176. miejsce. Najlepiej oceniono ochronę inwestorów mniejszościowych (89. miejsce). Najniższe oceny uzyskały procedury związane z egzekwowaniem kontraktów, nieruchomościami i uzyskaniem dostępu do sieci elektrycznej. W rankingu Heritage Foundation klasyfikującym kraje według wolności gospodarczej Index of Economic Freedom 2019 Bangladesz sklasyfikowany został na 121. miejscu (na 180 ocenionych krajów). Bangladesz jest członkiem WTO od 1995 r. Średnia stawka celna na towary wynosi 13,9%.

8. Placówki dyplomatyczne i PAIH

Ambasada RP w Nowym Delhi

50-M Shantipath, Chanakyapuri

New Delhi - 110 021

Tel. 00 91 11 414 96 900

E-mail: newdelhi.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Mumbaju

Tel. 00 91 9769707346

E-mail: ada.dyndo@paih.gov.pl

Ambasada Bangladeszu w Warszawie

ul. Wiertnicza 107, 02-952 Warszawa

Tel. 0 22 55 00 610

E-mail: mission.warsaw@mofa.gov.bd

Opracowanie: Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej MR, wrzesień 2020 r.